

Een indruk van het museum.
Foto: Huis van Hilde

Het Huis van Hilde maakt de archeologie toegankelijk

Sinds januari van dit jaar is Noord-Holland een bijzonder museum rijker. In Castricum staat, aan de rand van het Noord-Hollands Duinreservaat en op de oude monding van het Oer-IJ, het Huis van Hilde. Om verschillende redenen is een bezoek aan Hildes huis erg de moeite waard.

ANNELIES BOUTELLIER

Hilde, de Noord-Hollandse vrouw uit de vierde eeuw.
Foto: Huis van Hilde

Het Huis van Hilde in Castricum is het nieuwe archeologiecentrum van de provincie Noord-Holland: depot en museum tegelijk. Het huisvest voor een groot deel het omvangrijke depot van archeologische vondsten in deze provincie. Uniek aan dit centrum is, dat een deel van het gebouw als museum is ingericht. Naast het depot vinden we tentoonstellingsruimtes, een winkel, zalen, een Archeolab voor kinderen en schoolklassen, en een restaurant.

Bijzonder gebouw

Architect Fons Verwey is bij het ontwerp uitgegaan van een langhuis, een boerderijvorm die ongeveer tweeduizend jaar geleden in dit gebied voorkwam. Het resultaat is een bijzonder, zeer ruimtelijk gebouw, waarvan een groot deel onder de grond zit. Daaroverheen is een stuk duinlandschap aangebracht. 'Wat we hier bewaren en tentoonstellen is tenslotte in de

grond gevonden en kunnen we op deze manier ook het best conserveren. En het maakt dit gebouw erg energiezuinig.' Aan het woord is Anouk Veldman, coördinator in het centrum, die mij rondleidt in het museum en het een en ander vertelt over de achtergrond, de aanleiding en de bedoeling van het centrum.

Huis van Hilde

De naam van het centrum verwijst naar het skelet van een vrouw, dat in 1998 is opgegraven bij een bouwproject in Castricum en dateert uit de vierde eeuw. Het kreeg de naam Hilde, een oude Germaanse naam. Het skelet en de schedel waren intact en met gebruik van nieuwe technieken kon er een gezichtsreconstructie gemaakt worden en zelfs een levensechte mensengedra. Hilde was aanvankelijk te bewonderen in het bezoekerscentrum De Hoep en werd daar erg enthousiast ontvangen door het publiek.

'Zo iemand heeft hier dus echt rondgelopen!', was vaak de reactie van de bezoekers. Deze reacties versterkten het idee om een deel van de archeologische vondsten toegankelijk te maken voor het publiek.

Aandacht voor archeologie

De vaste tentoonstelling leidt de bezoeker in een ronde ruimte chronologisch langs verschillende archeologische vondsten, te beginnen bij de Neanderthalers en doorlopend tot vondsten uit de Tweede Wereldoorlog. Topstukken zijn de drie historische kano's en enkele middeleeuwse sarcophagen. Blikvangers zijn zeker ook de levensechte mensfiguren, die je als bezoeker in de ogen kunt kijken. Naast Hilde kun je kennis maken met Kees de Steentijdman, de Engelse soldaat, Willem en Hillegonde van Brederode en vele anderen. Het is bijzonder om te zien met hoeveel zorg deze figuren zijn gemaakt en gekleed.

'Naast het tonen van deze vondsten willen we met dit centrum ook graag de archeologie onder de aandacht brengen', vertelt Anouk. 'Wat houdt archeologie in, op welke manier wordt er gewerkt en hoe kunnen archeologen aan de hand van de vondsten de manier van leven in die tijd reconstrueren?' Zelf is zij archeologe en erg enthousiast over dit idee.

In de Tribunezaal valt hier veel over op te steken. Hier staat namelijk een zogenaamd lakprofiel van de duinen: een dwarsdoorsnede van ongeveer twaalf meter hoog van het duinlandschap. In de buurt van Heemskerk is bij de Kruisberg een

diepe put in het duinzand gegraven; daar is over de gehele diepte een dunne laag met lak ingespoten en na opdrogen vanaf gesneden. Zo'n dwarsdoorsnede van het duinlandschap - met onderin de oudste en bovenin de relatief recente lagen - toont ons hoe dit in de loop der eeuwen is veranderd. Er wordt een film getoond over deze activiteit en je kunt ook vanaf de tribune met een joystick scrollen door het profiel. Telkens wordt via Led-verlichting een laag verlicht en toegelicht op de film. Zo wordt duidelijk hoe het landschap en de dynamiek ervan het doen en laten van mensen beïnvloedt. Je kunt bijvoorbeeld aan het profiel zien wanneer er sprake was van verstui-ving in de duinen of wanneer de zee de overhand had (dan zien we een echte schelpenlaag in het profiel).

Aardkundige monumenten

Met mijn bezoek aan het Huis van Hilde was ik net op tijd om de tijdelijke tentoonstelling 'WAARDEvol' te zien. Aan de hand van historische kaarten, prenten en foto's brengt de tentoonstelling een ode aan de waardevolle bodem van Noord-Holland. Om te voorkomen dat het natuurlijk landschap in Noord-Holland helemaal verdwijnt is een aantal bijzondere landschapselementen aangewezen als aardkundig monument. Het zal geen verrassing zijn dat het grootste deel van de duinen hiertoe gerekend mag worden.

Veel activiteiten

Naast de inzet van techniek en multimedia in het museum, organiseert het centrum ook tal van andere activiteiten. Zo zijn er regelmatig lezingen en biedt de Oer-IJ Academie in het najaar een programma van vier lezingen over dit gebied aan. Daarnaast zijn er gratis boekjes met archeologische fietsroutes door heel Noord-Holland te krijgen en een kaart met een rondwandeling door de Heerlijkhed Castricum. Er is veel informatie-materiaal, de website is prachtig en heel informatief en via Youtube zijn filmpjes te zien die al een duidelijk beeld geven van dit centrum. Verrassend vond ik de mededeling op de website dat het mogelijk is zelf een tentoonstelling te organiseren en in het najaar wordt elke eerste woensdagmiddag van de maand een ArcheoVondstenspreekuur gehouden. Kortom: de archeologische vondsten die we kunnen zien in het Huis van Hilde brengen het verhaal over het ontstaan van dit stuk Nederland een heel stuk dichterbij.

Voor meer informatie: www.huisvanhilde.nl

Zo komt geschiedenis wel heel dichtbij!
Foto: Huis van Hilde

